N°. 447. # DE GRONDWET. 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . " 5.50.

WOENSDAG 1 NOVEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . " 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Berigt aan HH. Uitgevers van Boekwerken.

De Redactie van *De Grondwet* ontvangt dagelijks, [...]oordeeling, brochures en boekwerken. Zij bepaalt [...] zelden tot eene bloote aankondiging; maar geeft [...] regel, gelijk de groote Engelsche en Fransche [...]aden, eene gemotiveerde beoordeeling der haar [...]zonden vlugschriften en boeken. Gelijk alle andere [...]aden moet zij evenwel aan de voorwaarde blijven [...]houden, dat slechts die geschriften worden *beoor*[...], waarvan de uitgave, onder de rubriek *Adverten*[...] wordt aangekondigd.

Uitgaven.

In het Voorloopig Verslag over het eerste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1855, wordt door de Commissie van Rapporteurs, bestaande uit de heeren Godefroi, Hoynck van Papendrecht, Rochussen, [...]rks en Mackay, in § 3 het volgende gezegd:

"*Het blijft eene onbetwistbare, maar treurige waarheid, dat de inkrimping, die bij en na de grondwetsherziening van 1848 in de staatshuishouding heeft plaats gehad; het offer, destijds door de Kroon gebragt; dat de vermindering van meer dan een millioen, die men sedert [...] genoeg geweest is door amortisatie in den [...]last te brengen, al meer en meer overschaduwd is [...]den door de verhooging van andere staatsuitgaven;* ZOODAT MEN, WAT HET TOTAAL BEDRAG DAARVAN AANGAAT, TOT VÓÓR 1848 TERUGKEERT."

Wat ook wij, o. a. in ons artikel *Uitgaven* 1847, 1851, 1855 (1), uitvoeriger en meer in bijzonderheden [...]getoond hebben, wordt door de Commissie van Rapporteurs in korte, maar daarom niet minder krachtige bewoordingen, medegedeeld als het *eenparig* oordeel van *al* de leden der Tweede Kamer, die aan het onderzoek in de afdeelingen hebben deelgenomen.

Ja, het is eene treurige waarheid, maar het feit kan niet tegengesproken worden: wat het totaal bedrag der gewone staats-uitgaven aangaat (dat is zonder de uitgaven voor het *Huis des Konings* en voor de *Nationale Schuld*), is men teruggekeerd tot vóór 1848.

Maar wat bedoelt de Commissie van Rapporteurs met de uitdrukking *tot vóór* 1848?

Meent de Commissie, dat die uitgaven nu *even hoog* zijn, als in het onmiddellijk voorafgaande jaar 1847? Meent zij dat de vermindering van *die* uitgaven, verkregen door bezuinigingen in de vroegere jaren, van 1844 tot 1847, bezuinigingen, waarvan de heer van Hall altijd, onder anderen nog bij de algemeene beraadslagingen over de begrooting voor 1852, met zoo veel ophef gesproken heeft, en waarover wij mogelijk nog wel eens een woordje zullen zeggen, — meent zij, dat die vermindering der gewone uitgaven althans [...]den is gebleven?

Wij kunnen, wij mogen het niet onderstellen; het zou eene geheele onbekendheid verraden met het cijfer van de gewone uitgaven, ook in nog vroegere jaren: eene onbekendheid, ondenkbaar bij eene commissie van rapporteurs uit de Tweede Kamer, ondenkbaar bovenal [...] een vorig Minister van Financiën, wiens naam onder de leden dier Commissie gevonden wordt.

Wij beschouwen die uitdrukking *tot vóór* 1848 daarom als eene zachte en verschoonende wijze, om aan de Regering eene nog veel hardere waarheid te kennen te geven; het is de taal van een staatsligchaam tot de Regering, waarin de woorden méér beteekenen, dan zij oppervlakkig schijnen te doen.

Voor ons bestaat geene noodzakelijkheid, om in zulke verschoonende bewoordingen te spreken; integendeel, wij meenen een pligt te vervullen, door den zin dier woorden voor ieder duidelijk en verstaanbaar te maken; te zeggen dus ronduit, wat de Commissie in bedekte termen te kennen geeft, dit namelijk:

De som, die nu wordt aangevraagd voor gewone staatsuitgaven is zoo hoog, dat niet alleen alle bezuinigingen; sedert 1848 verkregen, weder geheel verdwenen zijn, maar zelfs het offer, door de Kroon gebragt, strekt alleen om meer voor die gewone uitgaven te kunnen besteden; dit is reeds eene treurige waarheid, maar het blijft daar niet bij: de som, nu aangevraagd, wordt van 1842 af, slechts door de uitgaven van het ééne jaar 1843 overtroffen; dat is toch waarlijk al te erg. Het feit kan niet tegengesproken worden: de staatsrekeningen bewijzen het; daaruit blijkt het toch; dat voor de Hooge Collegiën en het Kabinet des Konings
voor Buitenlandsche Zaken;
voor Justitie;
voor Binnenlandsche Zaken;
voor de Eeredienisten;
voor Marine;
voor Financiën;
voor Oorlog;
voor Koloniën, en
voor Onvoorziene Behoeften;
dus voor alle Departementen van Algemeen Bestuur te zamen, dat is voor alle de gewone staats-uitgaven, is uitgeven:

in 1842.	. . . ƒ	35,209,340.23.
" 1843.	. . . -	35,665,369.25.
" 1844.	. . . -	34,120,091.75½.
" 1845.	. . . -	34,293,779.48½.
" 1846.	. . . -	33,967,784.90.
" 1847.	. . . -	34,672,740.17.

Voor die zelfde gewone uitgaven wordt nu aangevraagd voor 1855. . . . ƒ 35,536,511.42½.

Dus ruim één en een half millioen méér dan in 1846, ruim veertien ton meer dan in 1844, ja zelfs ruim drie ton meer dan in 1842.

Ziet daar de feiten die, door alle leden der Staten-Generaal, die aan het onderzoek in de afdeelingen deelnamen, erkend zijn, en die door de Commissie van Rapporteurs aan de Regering worden herinnerd.

Wie, vragen wij, zal nu nog de uitstekende bekwaamheden van den Minister van Hall durven ontkennen?

Dat alle bezuinigingen, bij en na de grondwetsherziening van 1848 verkregen, moesten weggecijferd worden, en wel zoo spoedig mogelijk, wien zal het verwonderen, die bedenkt, dat het is een ministerie van "tegenovergestelde rigting."

Maar dat de heer van Hall als hoofd van het Ministerie, de bezuinigingen, die de heer van Hall als Minister van Financien had tot stand gebragt, ook zou weten weg te cijferen, binnen het korte tijdsverloop van een en een half jaar, dit schijnt ons een alles overtreffend blijk van bekwaamheid, waarvoor het tegenwoordig geslacht hem niet dankbaar genoeg kan zijn, en waarop de nakomelingschap met eerbiedige bewondige zal staren.

(1) De Grondwet, No. 437.

Het voorstel van den heer Wintgens.

II.

Het voorstel, zoo als het daar ligt, voorziet, naar het hoofdbegrip des voorstellers, in geene *behoefte*. Het rust toch op de overweging, "dat het noodig is, om "het toezigt van overheidswege uit te oefenen op de "algemeene gezondheid, in betere overeenstemming te "brengen met de behoeften des tijds, en wettelijke "voorzieningen vast te stellen, die in een onderwerp "van zoo groote aangelegenheid tot het nemen van "afdoende maatregelen in staat stellen"; maar de invoering der geheele wet wordt te gelijker tijd afhankelijk gemaakt van het oordeel van iederen Gemeenteraad: "*Waar de Raad het noodig oordeelt*, wordt in "iedere gemeente een raad van gezondheid opgerigt, "en *dan eerst* treden de bepalingen der wet voor die "gemeente in werking." Zoo de Gemeenteraad alzoo de wet *niet* noodig oordeelt, en dat kan ook plaats vinden, bijvb., omdat men zich met de eene of andere bepaling der wet niet vereenigt, kan het *Staatsblad* met eene onuitgevoerde of onuitvoerlijke of overbodige wet worden aangevuld.

Zoo lang dus de vraag, of de wet al dan niet in werking zal komen, zal blijven afhangen van den Gemeenteraad, achten wij het geheele voorstel doelloos; want dan heeft de Gemeentewet in ruime mate voorzien in 't geen thans wordt voorgedragen. Art. 135 der Gemeentewet geeft den Gemeenteraad de bevoegdheid tot het vaststellen van verordeningen, die in het belang der gezondheid worden vereischt. Hij kan, volgens art. 54, vaste commissiën zijner leden belasten met de voorbereiding van hetgeen, waarover hij heeft te besluiten, en hij regelt, krachtens art. 55, bij plaatselijke verordening, aan Gedeputeerde Staten mede te deelen, den werkkring dier vaste commissiën. De Gemeentewet draagt verder bij art. 179 aan Burgemeester en Wethouders op: het uitvoeren der verordeningen van den Raad; het toezigt op de publieke gezondheidsdienst en het houden van een gedurig toezigt op al wat de gemeente aangaat; terwijl bij art. 180 de bevoegdheid wordt verleend tot het doen wegnemen, beletten of verrigten van hetgeen in strijd met de plaatselijke verordeningen wordt daargesteld, ondernomen of nagelaten. Tot bestrijding der kosten voor de plaatselijke gezondheidspolitie wordt uit dien hoofde ook, volgens art. 205, litt. *q*, eene som op de begrooting van uitgaven gebragt.

Door den Gemeenteraad van Rotterdam is o. a. eene gezondheids-commissie ingesteld, wier doel en strekking zoo al niet van ruimeren, zeker van gelijken omvang is als de taak der "raden van gezondheid". Prof. Mulder heeft in de vergadering van den Gemeenteraad van Utrecht van den 16 Sept. een gelijksoortig voorstel gedaan, als nu door den heer Wintgens op den 2 October is geschied. Zoo dus zelf wordt erkend, dat het eigenaardig schijnt, waar zooveel afhangt van de plaatselijke gesteldheid, aan de gemeente-besturen de meest mogelijke vrijheid te laten, en bij de behartiging van dezen tak van locale politie, hunne zelfstandigheid nauwgezet te eerbiedigen, waartoe dan het voorstel, dat het stellen van algemeene regels bedoelt; te meer, omdat de heer Wintgens niet ontkent, dat "maatregelen, van het algemeen bestuur uitgaande, "waarschijnlijk met veel kosten weinig goeds zouden "voortbrengen en slechts afkeer en tegenwerking op-"wekken". Waartoe dan de gemeente-besturen in hunne vrije, zelfstandige regeling belemmerd, als men overtuigd is (zoo als de heer Wintgens schijnt te zijn), dat zij meest geschikt en meest bevoegd kunnen worden geacht, om de belangen hunner gemeente te bevorderen, en dat de vereischte middelen onder hun bereik liggen, om aan hunne verordeningen de noodige kracht bij te zetten?

Daarenboven wordt bij het wetsvoorstel aanleiding gegeven, tot botsingen tusschen de verschillende collegiën. Art. 8 van het ontwerp bepaalt, dat "indien zich in "zijne gemeente eene heerschende ziekte of ander voor "de algemeene gezondheid verontrustend verschijnsel "openbaart, of ook wanneer door het uitbreken van "zoodanige ziekte, of de waarneming van zoodanig "verschijnsel op eene andere plaats, er gegronde vrees "bestaat, dat het gevaar naar zijne gemeente zal over-"slaan, doet de Raad van gezondheid, *de plaatselijke "commissie van geneeskundig toevoorzigt*, of, waar zoo-"danige commissie niet is, andere deskundigen, *zoo "noodig, gehoord*, aan Burgemeester en Wethouders een "beredeneerd voorstel van de middelen, tot wegneming, "voorkoming of leniging van het kwaad." Bij art. 47 van het reglement betrekkelijk het geneeskundig onderzoek en toevoorzigt (*Stbl.* 1818 n°. 25) wordt daarentegen voorgeschreven, dat "bij het ontstaan eener "besmettelijke ziekte, in eene stad, alwaar eene plaat-"selijke commissie van geneeskundig toevoorzigt gevestigd is, *zal de president van de commissie* dezelve con-"voceren, ten einde over den aard en de wijze van "behandeling der ziekte te raadplegen en aan *de ste-*

»delijke Regering de noodige maatregelen tot stuiting »derzelve voor dragen.« Waar nu geene plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt gevestigd is, waken de provinciale commissien, volgens art. 4 der wet van 12 Maart 1818, bij het ontstaan van contagieuse en epidemische ziekten. Bij het wets-voorstel wordt aan den Gemeenteraad de bevoegdheid verleend, om *alle* veiligheids-maatregelen te verordenen, die de nood vereischt en zelfs is de burgemeester bevoegd, die maatregelen te verordenen, onder bedreiging van straf. Zoo het overleg met bevoegde geneeskunstoefenaren, slechts bestaan zal in het hooren, kan niets dan botsingen worden verwacht, die in moeijelijke omstandigheden de ramp verzwaren.

Het voorstel is daarbij onvolledig. Wij hebben reeds aangetoond, dat in het wetsontwerp geen kracht hoegenaamd bestaat, tenzij die bij raadsbesluit aan de wet wordt verleend; dat de voorname inhoud en het doel der wet overeenkomen met de bevoegdheid, welke reeds bij de Gemeentewet aan de gemeenteraden is toegekend en deze dus geene nieuwe magtiging behoeven. Wij zouden daarbij nog kunnen opgeven, hoe, wat daarvan moet worden uitgezonderd, geregeld is bij de wetten van 28 Augustus 1851 en 31 Augustus 1853. Maar als wij nu dat wetsontwerp en de Memorie van Toelichting vergelijken met het voorstel, dat door Prof. Mulder in den gemeenteraad van Utrecht is gedaan, dan zal, bij het veel meer omvattende van dit laatste, de schraalheid van het eerste in het oog vallen en dan gelooven wij eerlang te mogen verklaren, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken eene verstandige daad heeft verrigt, als hij de eer van het wetsontwerp heeft gelaten aan den heer WINTGENS; terwijl door eene eenvoudige circulaire aan de commissarissen des Konings in de provincien beter het doel had kunnen worden bereikt en aan het verlangen der Tweede Kamer voldaan, zoo slechts de vereischte wenken aan de plaatselijke besturen waren gegeven.

Wij zeggen niet, dat het doel, door den heer WINTGENS beoogd, onze afkeuring verdient: het tegendeel is waar. Maar wij kunnen niet goedkeuren het *beginsel*, om eene wet slechts dan verbindend te verklaren wanneer eene ondergeschikte autoriteit zulks zal goedvinden en te gelijker tijd (ofschoon door het vaststellen van het beginsel *implicite* wordt uitgemaakt, dat de regeling geene dringende behoefte is) die autoriteit in hare wettige bevoegdheid te beperken. Algemeene regels, waaraan ieder zich te onderwerpen hebbe, kunnen eene wet daarstellen; maar niet regels, wier toepassing wordt overgelaten aan het goedvinden van lagere besturen. Intusschen verheugen wij ons in het voorstel van den heer WINTGENS; want het schijnt een bewijs te zijn van 's mans snellen terugkeer tot de liberale beginselen. En wij twijfelen niet of de heer WINTGENS, die, door het doen van deze voordragt, den laatsten maatregel der *free traders*, tot voltooijing van hunne grootsche taak genomen, tot den zijne heeft gemaakt, ook nu niet langer het beschermende stelsel, bijvb. ten aanzien der visscherijen, zal verdedigen.

De Nederlander legt ons de volgende vragen, niet ter onverwijlde beslissing, maar ter onverwijlde overweging voor:

»*Is de Nederlandsche Hervormde Kerk*, naar het oor»deel der Kerkbesturen, eene enkel *reglementaire* kerk?

»Hebben zij, tot *handhaving van de kerkleer* geroe»pen, nu inderdaad tot in het laatste ressort beslist, »dat in de Nederlandsche Hervormde Kerk *geenerlei* »*leer eenige verbindende kracht heeft?*

»Zoo ja, wat moet er, in het belang van het regt »der gemeente, tegenover dergelijke overmoedige pligt»verzaking, die zelfs voor geene ongerijmdheden terug»deinst, worden verrigt?«

Wij aarzelen niet door een spoedig antwoord een blijk te geven, dat ons niet moeijelijk valt eene zaak te beslissen, waaromtrent wel geen verschil zal bestaan, dat, namelijk, noch in eersten aanleg, noch in het laatste ressort, door de kerkbesturen de verpligting tot handhaving van de kerkleer bij het Hervormd Kerkgenootschap is ontkend en uit dien hoofde de Nederlandsche Hervormde Kerk voortdurend het criterium bezit, dat haar van de andere godsdienstige gezindheden onderscheidt.

Van overmoedige pligtverzaking nu kan geen sprake zijn, tenzij men vrijheid vindt, beslissingen van wettige kerkbesturen, in het hoogste ressort genomen, aan te randen.

Maar nu herhalen wij ook onze vraag, aan *de Nederlander* gedaan en door haar onbeantwoord gelaten:

»Op welke wijze is de regering, volgens de Grond»wet, bevoegd en verpligt, voor de handhaving der »belijdenis van ieder kerkgenootschap te zorgen?«

Wij zijn het met *de Morgenster* eens, dat de regering zich een *jus in sacra* aanmatigt, zoodra zij zich in de benoeming van een hoogleeraar laat leiden door een onderzoek, *niet* enkel tot welk *kerkgenootschap* hij behoort, maar ook tot welke godsdienstige rigting.

De Nederlander van 24 October is op onderscheidene punten jegens *de Grondwet* zeer liefelijk gestemd. Zij noemt haar o. a. »onzen nieuwen bondgenoot tegenover *de Morgenster*.«

Wij raden *de Nederlander* aan, om niet al te spoedig te beamen wat *de Grondwet* schrijft; — vooral, wanneer het kerkelijke zaken betreft; — want homogeneïteit is niet ligt denkbaar.

Wij hebben in ons No. van 21 October inlichtingen gevraagd betreffende eene aanhaling van VINET, die wij in *de Nederlander* weldra hopen aan te treffen. *Tot zoolang* onthouden wij ons van het in overweging nemen der vragen, die *de Nederlander* aan de orde van den dag heeft gesteld.

Maar *nu* een woord over onze ongezindheid, om bij *de Nederlander* ter school te gaan.

Onverschillig hebben wij ons nooit betoond ten aanzien van hetgeen *de Nederlander* en zijne vrienden hebben geschreven; — zoodat wij in zekeren zin kunnen verklaren die school te zijn ontwassen.

We weten dan ook, dat *de Nederlander* een ander compendium over het staatskerkregt heeft dan *de Morgenster*; — die evenwel daarin overeenstemmen, dat zij den Staat tot uitsluitende bescherming verpligt achten van hunne rigting, waarmede zij het Hervormd Kerkgenootschap vereenzelvigen.

Onze ongezindheid, om bij *de Nederlander* ter school te gaan, sproot juist voort uit onze bekendheid met zijne gevoelens, die ons van wege den Staat onpraktikabel voorkwamen.

Uit dien hoofde begeerden wij de voorlichting van *de Morgenster*, die, naar het schijnt, aanleiding geeft, voor het niet onjuiste oordeel van *de Nederlander*: »We mogen niet ontveinzen, dat *de Morgenster* door »dezen onzen nieuwen bondgenoot deerlijk in het naauw »gebragt is.«

Ons geduld is niet uitgeput. *De Nederlander* weet, bij ondervinding, dat onze lijdzaamheid niet gering is.

Men zal ten slotte onze leerzaamheid roemen, en zich welligt over onze bedrevenheid verbazen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De berigten omtrent hetgeen voor Sebastopol gebeurt, zijn heden van verschillende zijden aangekomen. Vooreerst heeft de Fransche *Moniteur* medegedeeld, dat de vernieling van twee buitenwerken door de Engelsche divisie, bevestigd wordt, hetgeen men ook uit Balaclava nader bevestigd vindt. Eene depêche van daar, van den 21sten zegt, dat de twee forten, aan de opening der haven van Sebastopol gelegen, verwoest zijn. Dit verklaart ook zeer goed, waarom de vloot, die den 17den zulk een ijverig deel aan het bombardement heeft genomen, na dien dag werkeloos is gebleven. Het schijnt toch, dat de taak der verbondene eskaders zich bepaald heeft tot het beschieten van de twee buitenforten aan den havenkant, en toen die taak eenmaal vervuld was en die forten eenmaal tot zwijgen gebragt en vernield waren, had natuurlijk de vloot hare taak verrigt en heeft zij geen verder deel aan den strijd genomen. Dit althans komt ons waarschijnlijk voor.

Onderscheidene berigten, zoowel van den *Moniteur* als op niet-officiële wijze ontvangen, melden voorts het belangrijke feit, dat de geallieerden alleen op de openingen van de bres aan de zijde der Franschen wachten om de storm aan te vangen. Eene depêche uit Odessa van den 25sten meldt, dat het bombardement den 23sten nog voort duurde en dat de geallieerden alle hoop op een beslissenden uitslag hadden. Daarentegen zegt intusschen eene depêche, die gisteren te Berlijn uit Petersburg is ontvangen, dat ofschoon het bombardement op den 23sten nog voortduurde, het vuur der vijandelijke kanonnen weinig schade aan de vesting toebragt. Belangrijker is evenwel hetgeen daarop volgt, namelijk dat de bezetting van Sebastopol een uitval zou hebben gedaan en dat bij die gelegenheid negentien stukken geschut van de Fransche divisie waren vernageld. Wij meenen, dat deze berigten van latere dagteekening zijn, dan die welke gunstig voor de geallieerden luiden. De tijdingen, die door den *Moniteur* en van Balaclava ontvangen zijn, loopen tot den 21sten, terwijl de Russische depêche tot den 27sten loopt. Intusschen meenen wij daaraan geen onbepaald geloof te moeten hechten en de nadere officiële rapporten te moeten afwachten, daar het beweren der Russen, dat hunne vestingwerken weinig schade hebben geleden ons zoo zeer in strijd voorkomt met hetgeen van de zijde der Westersche mogendheden wordt vermeld, dat wij in den voor de eersten gelukkigen uitval geen groot vertrouwen stellen. Intusschen dient men nadere berigten af te wachten, vóór dat men omtrent dit punt eenige zekerheid kan hebben erlangd.

Uit Londen wordt medegedeeld, dat lord Raglan den 11den dezer eene zeer gestrenge dagorde aan de geneeskundige dienst van het Engelsche leger heeft gerigt. Ondanks de stellige en vroegtijdig gegevene bevelen, vonden de zieken, die van het kamp voor Sebastopol naar Balaklava werden gevoerd, niets gereed om hen te ontvangen en zij bleven gedurende verscheidene uren op de [illegible] liggen, aan de gestrengheid van het klimaat bloot gesteld. De officier, die zich aan deze grove nalatigheid heeft schuldig gemaakt, is aan den opperbevelhebber bekend, maar hij zal hem nog niet noemen, en hij noodigt hem uit, zich voor de herhaling van dergelijke inbreuk op de krijgstucht te wachten.

Men leest in de *Cölnische Zeitung*, onder dagteekening van den 27sten uit Weenen, dat uit zekere bron uit Bucharest wordt medegedeeld, dat Muschid-Pacha uit zijne betrekking van bevelhebber van het garnizoen van Bucharest en Derwisch-Pacha als Commissaris in de Vorstendommen zijn ontslagen, terwijl Fuad-Effendi met deze laatste functie zal belast worden. Wij weten niet in hoe verre hieraan geloof te hechten is. Intusschen mag men het er voor houden, dat deze maatregel, zoo die door de Porte genomen is, geschiedt in het belang eener betere verstandhouding met de aanvoerders van de Oostenrijksche legermagt in de Donau-Vorstendommen.

Er loopen zeer tegenstrijdige geruchten omtrent den terugkeer der Russen in de Dobrutscha; maar volgens de meest geloofwaardige mededeelingen mag men het er voor houden, dat deze beweging van geenerlei offensieven aard is en dat het slechts eene eenvoudige verandering van front geldt. De Russen schijnen alles te willen vermijden om aan de Oostenrijkers eenig voorwendsel te geven om zich tegen hen te verklaren en den strijd aan te [illegible] en daarom achten wij het onwaarschijnlijk, dat zij [illegible] voorwaartsche beweging zullen doen en de Turken op [illegible] regteroever van den Donau zullen komen aanvallen.

Wel is waar maakt de Dobrutscha geen gedeelte der Vorstendommen uit en geldt het tractaat, waarbij Oostenrijk zich verbonden heeft om de Russen tot de ontruiming te noodzaken, alleen Moldavie en Wallachije en dus [illegible] de vraag zijn, of de terugkeer der Russen in de Dobrutscha wel aanleiding zou geven tot eene werkdadige [illegible]neming aan den strijd van de zijde van Oostenrijk; [illegible] wat hiervan ook zijn moge, wij zijn geneigd aan te nemen dat, overeenkomstig de afgelegde verklaringen, de Russen zich in Bessarabie tot eene defensieve houding zullen [illegible]palen en niet ligt van hunne zijde den aanval tegen het [illegible] van Omar-Pacha zullen doen,

De staatkundige toestand blijft steeds dezelfde [illegible] waarschijnlijk geene belangrijke verandering onder[illegible] voor dat men omtrent de voorvallen in de Krim mee[illegible] langrijke tijdingen zal hebben ontvangen.

Den 28sten des namiddags heeft de heer von [illegible] Berlijn verlaten; men zegt dat de heer van der Pfo[illegible] zijn verblijf aldaar nog drie of vier dagen zal verle[illegible]. Den 28sten zou nog niets besloten zijn omtrent [illegible] van den eersten minister van Beijeren naar Weenen.

Men meldt uit de hoofdstad van Oostenrijk, dat de mi[illegible] conferentiën, waarvoor de generaal van Hess daar is [illegible]gekeerd, geopend zijn en dagelijks onder voorzitting van den Keizer worden voortgezet. Er liepen onderscheidene geruchten omtrent eene nieuwe ligting van 10[illegible] man, de mobiel-verklaring van het 6de legercorps, [illegible] Italie ligt, en andere maatregelen van dien aard. Men [illegible]vestigt deze berigten echter geenszins, maar het ge[illegible] omtrent de nieuwe ligting is het meest algemeen vers[illegible].

Uit Reval wordt van den 20 dezer geschreven, dat [illegible] ochtend de verbondene vloot, die de haven blokk[illegible] bestaande uit 2 driedekkers, 10 tweedekkers, 2 freg[illegible] (allen met schroefstoommachines), 1 schooner, 1 b[illegible] eene stoomsloep met een frisschen Z. Z. W. wind [illegible]trokken zijn en ten 12 ure voorbij Baltickshaven is g[illegible].

De Fransche *Moniteur* deelt mede, dat er in dit j[illegible] beetwortelsuiker-fabrieken in Frankrijk in werking zijn, [illegible] er 170 werkeloos waren, die suiker in voorraad hadden. [illegible] vorige jaren waren er op hetzelfde tijdstip 242 in [illegible]king en slechts 65 werkeloos, in het tijdperk van [illegible] 1854 zijn 397,890 kilogr. beetwortelsuiker gefabri[illegible] terwijl dit in het jaar te voren 1,414 276 kilog. be[illegible] In dit jaar liggen er 5,752 388 kilogr. meer in entre[illegible] in het jaar te voren.

Eergisteren nacht is te Parijs de uitgestrekte lin[illegible]verij van den heer Davin afgebrand. 500 werklieden v[illegible] daarin arbeid en de fabriek bevatte voor ongeveer [illegible] lioen fr. aan goederen. De schade wordt op [illegible] 300.000 fr. geschat. Twee werklieden zijn gekwetst.

Er zijn geene belangrijke berigten uit Spanje [illegible] De *Gazeta* van den 26sten deelt een Koninklijk [illegible] mede, waarbij bevolen wordt het plan van een spo[illegible] tusschen Madrid en Lissabon te bestuderen.

De berigten uit Bombaij melden, dat kolonel Co[illegible] 30 Aug. van Peshavour is vertrokken, ten einde [illegible] in opstand gekomene dorpen in het Noord-Westen [illegible] nielen. Hij heeft er zich zonder tegenstand van [illegible] gemaakt en ze geheel vernield. Het land van d[illegible] verkeert nog steeds in groote verwarring. Eene [illegible] van 500 Rohillas heeft zich van een fort meester gemaakt, vanwaar zij door den brigadier Maijne aan het hoofd eener afdeeling Engelsche troepen is verjaagd.

In Britsch-Indie en Birmah is overigens alles rustig. De broeder van den Koning van Ava gaat naar Calcutta, om den afstand van een klein stuk gronds te vragen, [illegible] hetwelk het Birmahsche vorstenhuis zijn naam ontleent. In het Noord-Westen worden uitgestrekte waterwerken aangelegd.

Te Hongkong was de toestand op den 11 Sept. zeer minder gunstig. De stad was rustig; maar in de omstreken worden vele wanordelijkheden gepleegd. De Keizerlijke troepen hebben de stad Koerwom hernomen. Canton wordt streng door de rebellen geblokkeerd; Shanghai is nog steeds in hunne handen.

De Fransche, Engelsche en Amerikaansche commissarissen zullen naar Shanghai, Peking en Nankin vertrekken.

De commodore Perry is over Engeland met de paketboot naar de Vereenigde Staten teruggekeerd.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Wetsontwerp houdende bepalingen op het stuk der loodsdienst voor zeeschepen.

Art. 1. Aan den Staat wordt voorbehouden de uitsluitende bevoegdheid tot het doen loodsen van zeeschepen in en uit de Nederlandsche zeegaten of zeehavens en langs de rivieren, stroomen, vaarwaters en kanalen van dit Rijk; zoo mede tot het heffen der loodsgelden, voor deze loodsdienst verschuldigd.

De uitoefening der loodsdienst geschiedt door daartoe geëxamineerde en beëedigde loodsen, voorzien van eene acte van aanstelling en van een loodsmansteeken.

Art. 2. Met het in werking treden dezer wet zijn opgeheven de gemeentelijke binnenloodsdiensten voor zeeschepen op de vaarwaters, rivieren en stroomen.

Voor of op dat tijdstip worden buiten werking gesteld de bijzondere ondernemingen met loodsvaartuigen tot de uitoefening der buitengewone zee- en der binnenloodsdiensten voor de zeegaten van Texel, Vlieland en Terschelling.

Art. 3. De regeling der loodsdienst wordt door Ons bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vastgesteld, waarbij de verpligtingen der loodsen en der scheepsgezagvoerders, opzigtelijk deze dienst, omschreven en de wijze van uitvoering bepaald worden.

Plaatselijke loodsdiensten in de binnenhavens worden, voor zoo ver niet bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur daarin wordt voorzien, geregeld en beheerd door het bestuur der gemeenten.

Art. 4. De loodsgelden wegens de rijksloodsdienst voor zeeschepen zijn verschuldigd volgens de bij deze wet gevoegde tarieven litt. *A—E*, naar gelang van den diepgang der schepen in palmen, en (voor zoover daarbij bepaald is) van de zomer- en winterdienst, behoudens de bepalingen omtrent hunne toepassing in bijzondere gevallen, onder litt. *a—n* achter die tarieven omschreven.

Wat beneden de halve palm blijft wordt niet, — wat daar boven gaat voor eene geheele palm gerekend.

De zomerdienst vangt aan den 1sten April; de winterdienst den 1sten October.

Voor eene loodsreis, begonnen in zomer-, doch geëindigd in winterdienst, wordt het zomerloon, en omgekeerd, voor eene loodsreis, begonnen in winter-, doch geëindigd in zomerdienst, het winterloon betaald.

Met opzigt tot de berekening van zomer-of winterloon voor binnenkomende schepen, wordt de loodsreis geacht aan te vangen, waar de verantwoordelijkheid van den loods begint, zijnde, voor zoover hij buiten de door Ons te bepalen kruisposten der loodsvaartuigen aan boord komt, op [illegible] mijlen (29,6 Nederlandsche mijlen) buiten de buitertonnen van het zeegat der bestemming.

Art. 5. De gevallen, waarin boven en behalve de loodsgelden, dag-en reisgelden door de gezagvoerders der schepen aan de loodsen verschuldigd zijn en hun bedrag, worden bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur door Ons bepaald.

Art. 6. De gezagvoerders van zeeschepen, daarmede de zeegaten of zeehavens van dit Rijk willende uitvaren of binnenzeilen, of wel de rivieren en binnenwateren bevaren zijn verpligt, voor zoover bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur in de loodsdienst op die vaarwateren is voorzien, zich van de daarvoor aangestelde loodsen te bedienen en de bij de tarieven vastgestelde loodsgelden te betalen, behoudens de uitzonderingen, vermeld in art. 10 dezer wet.

Wanneer zij den loods, dien zij hebben kunnen verkrijgen, niet bezigen, zullen zij niettemin het loodsgeld volgens de tarieven moeten betalen.

Wanneer voorgaats, op de daarvoor aangewezen posten of in het zeegat, zich geen loodsen hebben bevonden, of indien het bewezen is, dat geene mogelijkheid heeft bestaan, die te bekomen, is geen loodsgeld verschuldigd; evenmin wanneer, bij het op- of afvaren der binnenstroomen en kanalen, geen loods beschikbaar is geweest.

Art. 7. Gezagvoerders van koopvaardijschepen zijn verpligt de loodsdag- en reisgelden bij de daarvoor gestelde ontvangers te betalen: uit zee komende, binnen eene week nadat zij verschuldigd zijn; uitgaande voor het vertrek naar zee.

Geen bewijs dier betaling of wel van die niet verschuldigd te zijn overleggende, zullen zij geene afrekening bij de administratie der in- en uitgaande regten bekomen en niet uitgeklaard worden.

Die bewijzen worden kosteloos uitgereikt.

Art. 8. Van zegel zijn vrijgesteld: *a.* de bewijzen, bedoeld bij art. 7 dezer wet; *b.* de certificaten van bewezen loodsdienst; *c.* de betaallijsten voor gedane loodsdiensten.

Art. 9. Vorderingen wegens te veel of te weinig betaalde loods-, dag- en reisgelden, niet binnen den tijd van zes maanden na de betaling ingesteld, zijn verjaard en vervallen.

Art. 10. Van de verpligting tot het nemen van loodsen zijn uitgezonderd: *a.* oorlogschepen, zoo Nederlandsche als vreemde, mits de vereischte onderscheidingsteekens voerende; *b.* vaartuigen van Nederlandsche en vreemde yach-clubs, als zoodanig erkend; *c.* vreemde loodsvaartuigen, mits wettig toegelaten en de onderscheidingsteekens als zoodanig voerende; *d.* vaartuigen bij 's Rijks loodswezen in dienst, *e.* werk- en andere vaartuigen van 's Rijks marine, *f.* de recherche-vaartuigen der ambulante dienst van de in en uitgaande regten en accijnsen; *e.* reddingsvaartuigen, in de uitoefening van die dienst; *f.* stoombooten, sleepdiensten of wel proeftogten in de zeegaten of op de binnenstroomen doende, mits in beide gevallen niet dienende tot eenig vervoer van goederen of personen vreemd aan den inventaris of aan de bemanning van het vaartuig; *g.* schepen van eene binnenhaven vervoerd wordende, om te timmeren of na timmering, zonder lading, naar hunne ladingplaats terugkeerende; *h.* vaartuigen in ballast, minder dan 19 palmen diep gaande; *i.* voor zoover betreft de vaart op het Groot Noordhollandsch kanaal, de schepen en vaartuigen, minder dan 35 palmen diep gaande; *k.* Nederlandsche visschersvaartuigen, dienende tot de haring-, zouten- en versche- vischvangst, of tot het overbrengen van visch (zoo schelp- als vinvisch), mits geene andere koopgoederen geladen hebbende.

Art. 11. Het voeren van onderscheidingsteekenen der loodsvaartuigen, of iets daarnaar gelijkende, op vaartuigen, niet tot het loodswezen behoorende, met het doel om de gezagvoerders der schepen te misleiden, door zich als zoodanig voor te doen, of tot het aan boord nemen van tot het loodsen niet bevoegde personen te bewegen, gelijk mede het dragen van het loodsmansteeken, of het zich aanbieden als een door het bestuur aangestelden loods, door daartoe onbevoegde personen, is verboden op straffe van *f* 200 tot *f* 500 boete, of van twee tot vier maanden gevangenis.

Art. 12. Indien een tot het loodsen niet geregtigd persoon op eenig schip als loods handelt wanneer een bevoegd loods te bekomen is, zal zoodanig persoon gestraft worden met eene boete van *f* 50 tot *f* 200, of met gevangenis van een tot drie maanden.

Art. 13. Bij elke veroordeeling tot geldboete wordt tevens door den regter bepaald de gevangenisstraf binnen de grenzen bij de artt. 11 en 12 gesteld, welke in plaats der geldboete moet worden toegepast, indien deze niet is voldaan binnen twee maanden nadat de veroordeelde bij deurwaarders-exploit tot betaling is aangemaand. Opvolgende betaling van de boete en de geregtskosten ontslaat van alle verdere gevangenis.

Art. 14. De Staat is niet verantwoordelijk voor de daden of verzuimen der loodsen en der beambten bij de loodsdienst. Echter zal, in geval van en naar gelang der daardoor te weeg gebragte schade, geheel of gedeeltelijke vrijstelling van het loodsgeld worden verleend, onverminderd de persoonlijke verantwoordelijkheid van dengeen, door wiens schuld zij is veroorzaakt.

Art. 15. Het kapitaal, bij het in werking treden dezer wet op het grootboek der nationale schuld, rentende twee en een half ten honderd, ten name van de Algemeene kas van het Loodswezen ingeschreven, wordt met dat tijdstip daarvan afgevoerd en overgeschreven op het hoofd Geamortiseerde Schuld. De bezittingen van het loodswezen worden, te rekenen van bovengemeld tijdstip, als rijkseigendom beheerd.

Art. 16. De inkomsten van het loodswezen worden onder de middelen tot dekking der staatsuitgaven opgenomen en de uitgaven op de begrooting der staatsuitgaven gebragt.

Art. 17. De ontvangsten en uitgaven, bij de comptabelen bij het loodswezen onder het Departement van Marine, worden door die comptabelen, tot op het tijdstip van het in werking treden dezer wet, op de tot nu toe gevolgde wijze verantwoord aan onzen Minister van Marine, die hunne deswege te doene rekening en verantwoording opneemt en, na goedkeuring, aan hen daarvan decharge uitreikt.

De saldo's dier rekeningen worden als eene toevallige bate in 's Rijks schatkist gestort.

Art. 18. De pensioenen van vroegere beambten bij het loodswezen, aangewezen op de Algemeene Loodskas, komen te rekenen van het tijdstip van het in werking treden dezer wet, ten laste van den Staat.

Art. 19. De wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* no 24), zoo als zij gewijzigd is bij de wet van den 3den Mei 1851 (*Staatsblad* no 49), is van toepassing op de ambtenaren bij het loodswezen, die de vereischten bezitten, bij art. 2 der bedoelde wet gevorderd, behoudens de navolgende bepalingen: *a.* hun pensioen en dat van hunne weduwen of weezen wordt verleend en geregeld volgens de voorschriften, vervat in de eerste afdeeling dier wet; *b.* in overeenstemming met art. 45 van die wet, ondergaat de wedde of belooning door hen, die bij de invoering der tegenwoordige wet in dienst zijn, op dat tijdstip genoten wordende, alleen de *doorloopende korting; c.* de kortingen, verschuldigd door de ambtenaren bij de vorige zinsnede bedoeld, worden onder de middelen tot dekking der staatsuitgaven opgenomen. Hun pensioen en dat van hunne weduwen en weezen wordt op de begrooting der staatsuitgaven gebragt; *d.* de kortingen, verschuldigd door hen, die na de invoering der tegenwoordige wet worden aangesteld, komen ten bate, en hun pensioen, gelijk dat van hunne weduwen en weezen, komt ten laste van het *Pensioensfonds voor Burgerlijke Ambtenaren.*

Art. 20. Het loodspersoneel is onder de in het vorige artikel genoemde ambtenaren niet begrepen. Eene over de onzuivere opbrengst der loodsgelden berekende, door Ons jaarlijks te bepalen percentsgewijze bijdrage wordt verleend aan en ten behoeve van het bijzonder *pensioens en onderstandsfonds der loodsen*; het bedrag daarvan wordt, even als de verdere in art. 16 bedoelde uitgaven van het loodswezen, op de Staatsbegrooting gebragt. De thans aanwezige vaste loodsen op het *Groot Noordhollandsch kanaal*, in der tijd aan de korting, bepaald bij de wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* no. 34), onderworpen, blijven hunne aanspraak op pensioen volgens de bij die wet vastgestelde regels behouden.

Art. 21. Deze wet treedt in werking op het tijdstip door Ons nader aan te wijzen. Met dat tijdstip zijn alle vroegere rijks- en gemeentelijke verordeningen en tarieven op de loodsdienst voor zeeschepen en daarin gebragte wijzigingen vervallen met uitzondering van die, bedoeld bij de laatste alinea van art. 3 dezer wet, en die voor de scheepvaart van uit volle zee naar Belgie en van Belgie naar volle zee, langs de Schelde of het kanaal van Ter Neuzen, vervat in het Koninklijk besluit van den 9den September 1843 (*Staatsblad* no. 45),

---

's Gravenhage, 31 October.

Z. M. heeft tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd jhr. mr. D. R. Gevers Deijnoot, secretaris van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw te Rotterdam, en jhr. mr. F. de Kock, directeur van het Kabinet des Konings; en aan jhr. C. C. A. ridder van Rappard, 1ste luit. van het regement veldartillerie, op verzoek, eervol ontslag uit de militaire dienst verleend.

De Min. van Financiën heeft onlangs een zeer belangrijken maatregel genomen en waarop de Belgische bladen de aandacht der handelaren zeer vestigen, omdat hij den handel zeer na betreft, aan wien hij, ongelukkig, eene betreurenswaardige moeijelijkheid zal veroorzaken. De heer Vrolik heeft de ontvangers uitgenoodigd te eischen, dat in de verklaringen van goederen bij den invoer de benaming van de koopwaar in de Nederduitsche taal worde opgegeven, behalve wanneer het voorwerp vreemd en in het koningrijk onbekend is, in welk geval men den naam kan gebruiken, die er elders aan gegeven wordt, tenzij deze voorzien worde van eene voldoende omschrijving in de Nederduitsche taal, ten einde met kennis van zaken te kunnen oordeelen, onder welke rubriek van het tarief het artikel gebragt moet worden.

Een maatregel, die zoo strijdig is met de gebruiken van den buitenlandschen handel zal gewis niet voordeelig zijn voor de Nederlandsche handelshuizen, die gewoon zijn hunne correspondentie met het buitenland in de Fransche, Engelsche, Duitsche of Italiaansche talen te houden. Sedert de communicatie-middelen vermeerderen, moeten de Gouvernementen er zich op toeleggen den handel te vergemakkelijken door ze van elke formaliteit te ontheffen, die niet strikt noodig is, en die, welke wij vermeld hebben, mag te regt nutteloos worden genoemd. Wij zullen dan ook den heer Vrolik met genoegen op een eerste ongelukkig besluit zien terugkomen.

(*Echo Universel.*

De Minister van Financien heeft op nieuw de ingezetenen, naar aanleiding van de nieuwe pogingen die worden aangewend tot het bevorderen van deelneming hier te lande in eene Buitenlandsche Loterij, onder den vorm van Aandeel in eene Badensche Staats-spoorwegleening, gewaarschuwd, om zich te onthouden van alle Agentschappen voor Buitenlandsche Lotereijen van welken aard ook, aangezien het collecteren of doen collecteren, directelijk of indirectelijk, onder welke benaming ook, voor loterijen, buiten 's lands aangelegd, zelfs het doen uitgeven of verspreiden van eenige berigten, plans of advertentien van zoodanige vreemde loterijen, bij de wet van den 22sten Julij 1814 (*Staatsblad* no. 1), op de daarbij bedreigde geldboete of gevangenisstraf, is verboden; wordende voorts, ten bewijze dat de oprigters of bevorderaars van dergelijke ondernemingen voor de bedriegelijkste kunstgrepen niet terugdeinzen, verwezen naar de mededeeling, voorkomende in de *Staats-courant* van 14 Junij 1851, no 139.

• Naar men verneemt heeft de inschrijving te dezer stede, voor de op te rigten Sterrenwacht bij de Academie te Leiden, opgebragt ruim *f* 4000. Verder verneemt men dat uit elke sub-commissie een lid zal worden benoemd, ten einde daaruit weder eene commissie zamen te stellen, ten einde aan het ontwerp uitvoering en voltooijing te geven.

De Eerw. heer Snickers pastoor te Scheveningen verzoekt ons te melden, dat het, door den *Nieuwsbode* medegedeelde, en door andere bladen overgenomen berigt, wegens de bouwing eener kerk uit *eigene fondsen*, van grond ontbloot is. (*de Tijd*).

Wij vernemen, dat de Algemeene Synode der Nederlandsch Hervormde kerk dezer dagen eene aanschrijving heeft gerigt aan de kerkeraden en collegien van diakenen, waarbij, met huldiging der hoofdbeginselen in de nieuwe wet tot regeling van het armwezen weggelegd, de kerkelijke armbesturen, en met name de collegien van diakenen, worden opgewekt, om alle middelen, die onder hun bereik vallen, met bezadigden ernst maar ook met kracht aan te wenden, ten einde het daarheen — en met uitsluiting van elke bemoeijing of ondersteuning van staatswege — tot de *kerk* worde teruggebragt. (*A. C.*)

Volgens een van den Nederlandschen vice-consul te Terceira ontvangen schrijven, zijn aldaar gedurende het eerste half jaar 1854 geene Nederlandsche schepen in- of uitgeklaard; ook zijn, gedurende hetzelfde tijdperk, daar ter plaatse geene vreemde schepen uit Nederland of deszelfs kolonien aangekomen, noch daarheen vertrokken.

Volgens een berigt van Z. M. consul-generaal te Bergen, zijn gedurende het eerste halfjaar van 1854 te Stavanger aangekomen 2 Nederlandsche schepen in ballast, waarvan 1 uit Dordrecht en 1 uit Harlingen; vertrokken naar St. Petersburg en naar Koningsberg met haring.

Te Bergen zelf kwamen regtstreeks uit Nederland 5 Nederlandsche schepen, als uit Dordrecht 2 met pannen en hoepels; uit Rotterdam 1 met dito, 1 met stukgoederen uit Amsterdam 1 met dito.

Uit vreemde havens kwamen 6 Nederlandsche schepen, als uit New-Castle 3 met steenkolen; uit Lissabon 1 met zout; uit Altona 1 met stukgoederen: uit Riga 1 met rogge en hennep.

Naar Nederland vertrokken 5 Nederlandsche schepen, als naar Rotterdam 2 met rogge, 1 met dito en traan; naar Dordrecht 1 met rogge, 1 met traan en visch.

Naar vreemde havens vertrokken 6 Nederlandsche schepen, als naar Archangel 2 in ballast, naar Riga 1 met haring, naar de Oostzee 1 met dito en 1 met zout, naar Stockholm 1 met dito,

Van visch en traan is veel uit Bergen naar de Nederlanden uitgevoerd; de prijs voor Hollandschen rondvisch is hoog, 1,12 sp. daalders per waag, aan den haring wordt veel geld verloren, omdat Rusland voor dien handel gesloten is.

Volgens het vernieuwd tarief voor Noorwegen zijn van 1 Julij 1854 tot 1 Julij 1857 de inkomende regten in Noorwegen voor de volgende artikelen veranderd;

In kolom *a* zijn de oude regten, kolom *b* de nieuwe regten vermeld:

WAREN en KOOPMANSCHAPPEN.	Maatstaf.	A Oude regten. — Schill.	B Nieuwe regten. — Schill.
Twistgaren van kat. en ongev.	per pond.	6	4½
» gesponnen . . .	»	10	8
Ongebleekt katoen, linnen. .	»	16	10
Breiwerk, kousen, mutsen enz., gedrukt, gev. en ongev.	»	40	36
» andere soorten.	»	32	25
Boonen	per ton.	72	45
Fernambuc-hout, geraspt en gemalen	per pond.	5	2½
Sapan- en andere verwh. id.id.	»	¾	½
Ruw en oud ijzer.	per 320 p.	36	24
IJzeren potten en ketels. . .	per pond.	1	¾
» ovens, komf. en traliew.	»	1½	²/₄
» staaf- bout- en bandijzer.	per 320 p.	1 Spd. 72	1 Spd. 48
Breekijzers.	»	2 : 60	1 : 48
Spijkers, 3 duim en daarboven.	per pond.	2	1½
» van 3 tot 1 duim. .	»	3½	2½
» beneden 1 duim. .	»	6	4
Granen, boekweit . . . . ,	per ton.	36	16
» erwten	»	45	24
» maïs.	»	72	16
» mout.	»	45	30
Gort van boekweit	»	108	90
» gerst	»	1 Spd.	90
» halve	»	100	72
» haver	»	108	72
Meel van boekweit en gerst.	per 16 pd.	9	7¼
» haver	»	7	5½
» rogge	»	10	8
Zout	per ton.	20	15
Steenkolen	»	2	vrij
Tabak in bladeren . . . . ,	per pond.	5	6
Siroop	»	1	1½
Suiker (geraffineerd). . . .	»	4	5
» gehakt en gemalen. .	»	2½	5
» ruwe , ... ,	»	1½	2½
Brillen in goud. zilv. en schildp.	»	2 Spd.	4 Spd.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Amsterdam, zijn gisteren aangegeven 2 cholera-lijders. Er bleven in het hospitaal in behandeling 7 lijders.

— Te Amersfoort zijn den 28 dezer bijgekomen 5 cholera-lijders; er bleven in behandeling 6 lijders.

-- Te Groningen is de cholera genoegzaam geweken.

— Veenhuizen, 27 Oct. Sedert den 20 dezer zijn hier wederom 43 cholera-lijders bijgekomen en 22 overleden. Over het geheel zijn tot heden van de 211 aangetasten 118 bezweken en 30 hersteld; dus nog 63 onder behandeling.

Rotterdam, 30 October. Een zwaar verlies heeft onze stad getroffen, door het afsterven van den wel edelen heer Jacob Mees, die eergisteren avond na eene ziekte van slechts weinige dagen bezweek. Den 1 November 1790 alhier uit eene dier deftige burger-familien geboren, welke van geslacht tot geslacht den steun en het sieraad eener burgerij helpen uitmaken, was hij wel het 65ste levensjaar bijna ingetreden, maar zonder dat die klimmende leeftijd de helderheid van zijn hoofd of zijne ijverige werkzaamheid nog verzwakt had. Die helderheid en werkzaamheid, 's mans veelomvattende kunde, zijn schrander oordeel, zijne fijne menschenkennis, zijne met kalmte en bescheidenheid gepaarde rondborstigheid en door wijsheid bestuurde onbekrompenheid, bleken, vroeger en later en ten deele nog voortdurend, in de Provinciale Staten van dit gewest; in den Gemeenteraad, met name in de commissie van finantien, van welke hij sedert verscheidene jaren een deel uitmaakte; in de Kamer van Koophandel en Fabrieken, waar hij, als een onzer voornaamste handelaars, lang eene plaats bekleedde; in zijne betrekking als commissaris der Nederlandsche Handelmaatschappij; in het bestuur der bloeijende Rotterdamsche Spaarbank; in het medebeheer van een onzer Godshuizen en in verscheiden andere nuttige betrekkingen. Deed de zucht voor den bloei en luister zijner geboortestad hem een krachtdadig deel nemen aan de bevordering van hare regelmatige en prachtige uitbreiding, bij den aanbouw aan de zuidwestzijde, tevens trok hij zich, met gelijken ijver, het lot der armsten en meest verwaarloosden aan, waarvan, onder anderen, zijne bemoeijingen tot bevordering der stichting van het Nederlandsch Mettray getuigen mogen. Bewezen zoo vele verdiensten en deugden, met verhelderden godsdienstzin gepaard, den adel zijner ziel, teregt versierde dan wel het ridderlint der Orde van den Nederlandschen Leeuw zijne borst. Lang blijve bij zijn talrijk door hem geliefd geslacht, bij zijne vele vrienden, bij de door hem beweldadigden, bij de geheele burgerij, die hem tijdens de verkiezingen voor den Gemeenteraad in 1851, toen hij de tweede in de rij der benoemden was, een zoo wel verdiend blijk der algemeene achting schonk, zijne nagedachtenis in zegening, zijn leven velen ten voorbeeld! *(R, C.)*

△ **Steenwijk**, 29 Oct. De cholera, welke tot dusverre onze stad verschoond had, heeft zich ook hier vertoond. Bereids hebben zich vier gevallen geopenbaard, waarvan twee doodelijk zijn afgeloopen.

)(**Voorst**, 30 October. Werd voor eenige jaren, tijdens de heer v. Hall, minister van Financien was, den onderwijzers dezer gemeente aangezegd, een patent te nemen voor 't verkoopen van schoolbehoeften aan de kinderen, thans geldt het den ondermeesters. Voor het geven van enkele lessen, buiten de schooluren, worden zij aangespoord, een patent als huisonderwijzer te nemen. Dit is te betreuren, omdat deze menschen heden hier en morgen dáár zijn, nu eene les en dan geene hebben. Die personen toch, wie weet dat niet? worden, vooral ten platten lande, niet of karig beloond en moeten op vele plaatsen de helft, ja meer, van het met les geven verdiende geld aan den onderwijzer afstaan.

Vreemd is het daarenboven, dat hiervan vroeger niets is gezegd, en dat b. v. te Twello, en wij gelooven ook elders, de ondermeesters les geven zonder patent.

Ingezonden Stukken.

Z. M. fregat de Ruijter en Z. M. korvet Heldin.

Aangenaam was het mij te zien, dat bij het uitbreken der cholera, aan boord van Z. M. fregat *de Ruijter*, de maatregelen zoodanig genomen waren, dat men binnen een zeer kort tijdsverloop den voortgang dier ziekte heeft kunnen stuiten.

Mijns inziens is het spoedige verwijderen der equipage eene der voornaamste redenen hiervan.

Wanneer men hiermede vergelijkt de positie, waarin, in den beginne van dit jaar, Z. M. korvet *Heldin* verkeerde, die uit Curaçou op de reede van Paramaribo kwam met eene epidemische ziekte aan boord, door eenigen gele, door andere galkoorst genoemd, maar welke tot resultaat had, dat de lijders in den tijd van vijf dagen het tijdelijke met het eeuwige verwisselde, en men ziet dat niet alleen de equipage zoo lang mogelijk aan boord gehouden werd; maar zelfs manschappen der andere bodems, alwaar die ziekte niet heerschende was op genoemde korvet, ten getale van drie, geplaatst werden, welke allen ook de tol der natuur betaald hebben, en men vergelijkt de houding der beide kommandanten, waarvan de eerste zich bij het vernemen dat de cholera op zijn bodem uitgebroken is, terstond daarheen begeeft, om mede te helpen tot het daarstellen van goede maatregelen, terwijl de tweede zich reeds ongeveer tien dagen voor het debarqueren der equipage, van zijnen bodem verwijderde, dan doet men zich onwillekeurig de vraag: hoe het mogelijk is, dat op dergelijk verschil van gedrag, niet het oog der Regering gevestigd is?

's Hage, October 1854. X.

In de *Schiedamsche Courant* lezen wij heden:

Van verschillende zijden zijn wij aangezocht, in het belang van den handel, den heer directeur van het postkantoor alhier en ook de leden van de Kamer van Koophandel het ongerief bekend te maken, van het *ongeregeld aankomen* van de postkar met de brieven van Rotterdam. Indien de directeur van het postkantoor alhier den directeur te Rotterdam officieel aanzoekt, en daarin door de Kamer van Koophandel wordt gesteund, dat geene brieven of paketten anders dan per eersten spoortrein van Rotterdam naar hier *moeten* verzonden worden, dan zij de brieven stellig ten 7 ure aan het postkantoor alhier; kan de uitgifte ten half acht geschieden; behoeven de afhalers meermalen geen half uur en langer in regen en wind te wachten, en is de niet geabonneerde verzekerd van spoedige bestelling.

Mogen wij nu van de Redactie van *de Grondwet* verzoeken, dat zij dit mededeelt, opdat Zijn Exc. de Min. van Finantien tevens bekend worde hoe ongeregeld die postkardienst plaats heeft; de ingezetenen van deze stad waren dankbaar voor hunne aanhechting aan den spoorweg, en wanneer de administratie der posterijen dien ouden slender van postkarren wil behouden, daar, waar zij onnoodig zijn en het Rijk duur te staan komen, is het de pligt van den handelaar, den Minister er kennis van te doen dragen, daar hij niet alles kan weten. Er zouden nog veel te bezuinigen zijn bij de posterijen, indien menigen directeur wat meerder het belang van het Rijk boven eigen gemak en voordeel stelde.

Met achting noemen wij ons
UEd. Dw. Dienaren
K. M. en N.

224ste Nederlandsche Staats-Loterij.

14e LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 262 en 18,484 *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 31 October 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	58⅝ ¾ ⅝	*Hope* 1798/1816	5	98¼
Dito Certificat. .	3	69⅞ 70 9⅞	Dito 1828/1829	5	
Dito Dito . .	4	88⅛	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening. .	4		Dito Dito	4½	82
Amort. Syndic.	3½		Dito *Hope* . . .	4	
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Stieglitz* .	5	72¼
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	2½		Inschr. Assig. .	6	
D° *Rothschild* .	2½		Certific. dito. .	6	
Frankrijk.			**Polen.**		
Obligatiën . . .	3		Obligatiën . . .	4	
Spanje.			**Oostenrijk.**		
Nieuwe	1	18	Metalliek . . .	5	65
Dito Buitenl. .	3		Dito bet. Amst.	5	75
D° Binnenl. °/m.	3	32¼	Dito lett. B. . .	5	75
Bew. Sp. Com.		5⁵⁄₁₆	Dito 1847 . . .	2½	32
Amort. Schuld.		4¹¹⁄₁₆	Dito 1851/1852	2½	82
Portugal.					
Londen nieuwe.	3	35⅞ ¹⁵⁄₁₆			
Dito uitgest . .	4				

Braz. bij Roths. p. s. 500, 5 pct. 97; Mexic., 3 pct. $21\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$.

Over het geheel was de stemming heden wederom ... zonder dat de handel in eene der genoteerde fondsen ... belang was, alleenlyk zijn in Oostenrijksche eenige ... verkooporders geëffectueerd, waardoor deze ook het ... achteruit gegaan.

FRANKFORT, Maandag 29 October Metalliek ... pct. $68\frac{1}{4}$; Spanje binnenl. 3 pct. $31\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $17\frac{15}{16}$; Wissel te Londen $116\frac{7}{8}$; dito te Parijs $92\frac{7}{8}$; dito te Weenen ... 95;

LONDEN, Maandag 30 October. Consols op ... N. Mexic. 3 pct. $22\frac{3}{4}$, 23; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 72; Grent. ... $5\frac{3}{4}$; Ecuador $3\frac{5}{8}$; Sardinie 5 pct. 88; Spanje buitenl. ... 38; dito 1 pct. $18\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; dito Certific. $5\frac{1}{8}$; dito Passieven ... Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 85; dito 5 pct. 96; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. 60 ...; 4 pct. $90\frac{1}{2}$; Turksche leening $1\frac{3}{4}$, 2.

PARIJS, Maandag 30 October. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 98.10; ... pct. 75.65; Sp. binn. 3 pct. $33\frac{1}{8}$; dito 1 pct. ...; Metall. 5 pct. $83\frac{3}{4}$.

WEENEN, Maandag 30 October. N. Metall. $83\frac{1}{4}$; N. ... $96\frac{3}{4}$; Nat. Leen. 88; Bankactien 1220; Lomb. 93; ... 23; Wissel op Londen 11.44; dito op Parijs $141\frac{1}{4}$; dito ...

MADRID, Vrijdag 27 October. Sp. 3 pct. 33.65; dito 1 pct. 17.85.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.